

Samenvatting Ontwerp Luchtvaartnota 2020 - 2050

In de Ontwerp Luchtvaartnota 2020 – 2050 wil het kabinet inzicht geven in de keuzes die zij maakt voor de komende jaren op het gebied van Luchtvaart. Met deze koers wil het kabinet houvast geven voor alle partijen die betrokken zijn bij de luchtvaart. De nota is geschreven voordat corona de luchtvaartsector in zwaar weer liet komen. In de strategische langetermijnvisie zoals die is verwoord in de Luchtvaartnota wordt hier niet op ingegaan. De ambities op het gebied van veiligheid, verbondenheid, leefbaarheid en klimaat zullen volgens het kabinet ook op de langere termijn hetzelfde blijven. Ondanks de coronacrisis verwacht het kabinet dat op termijn weer schaarste ontstaat.

In het nieuwe beleid komt kwaliteit centraal te staan. Er is een nieuwe balans nodig tussen de kwaliteit van de leefomgeving en de kwaliteit van het netwerk van internationale verbindingen. Van ongeclausuleerde groei kan niet langer sprake zijn.

Vier publieke belangen staan centraal in de nota:

1. Nederland **veilig** in de lucht en op de grond voor passagiers, bemanning en bewoners
2. Nederland goed **verbinden** met belangrijke bestemmingen in de wereld
3. Aantrekkelijke en gezonde **leefomgeving** met minder negatieve gezondheidseffecten en betere afstemming met o.a. wonen, bedrijfsactiviteiten en energietransitie
4. Nederland **duurzaam**, waarbij op termijn aansluiting wordt gezocht bij de doelen van Europa en het nationale Klimaatakkoord (vertaling van het Klimaatakkoord van Parijs)

De vier publieke belangen hebben op verschillende manieren effect op elkaar en op de capaciteit. De Luchtvaartnota is opgebouwd aan de hand van deze vier belangen. Per onderdeel heeft het kabinet een aantal besluiten genomen. De voor Zwolle en de regio belangrijkste besluiten, zowel direct als indirect, staan hieronder verwoord, onderverdeeld in de door de regio gehanteerde drieslag:

1. Transparant en navolgbaar proces
2. Effecten op de omgeving
3. Participatie

1. Transparant & navolgbaar proces

- Neemt de geluidsbelasting en uitstoot van schadelijke stoffen af, dan kan de luchtvaart groei verdienen.
- Het ministerie heeft de adviezen van de Commissie m.e.r. overgenomen die o.a. inhielden:
 - Voer de discussie over de ontwikkeling van de luchtvaart aan de hand van alternatieven die uitgaan van groei, stagnatie of krimp van de luchtvaart.

2. Effecten op de omgeving

Alternatieven luchtvaart

- Het kabinet wil dat er meer gebruik wordt gemaakt van internationaal treinverkeer en lange-afstandsbussen (tot 800 kilometer vanaf Schiphol). Daarvoor kijkt het kabinet naar welke

investeringen er nodig zijn in de luchthavens en het wegen- en spoornet en hoe deze bedragen gedekt kunnen worden.

- Het kabinet ziet innovatie van de luchtvaart als sleutel tot succes, bijvoorbeeld op het gebied van drones, onbemande vliegtuigen en elektrisch vliegen.
- KLM, Schiphol, NS, ProRail en het ministerie werken samen aan het actieplan Air/Rail, wat zich richt op zes kansrijke verbindingen: Londen, Brussel, Parijs, Frankfurt, Düsseldorf en Berlijn. De ambities en strategische keuzes maken onderdeel uit van de uitwerking van het Toekomstbeeld OV.
- Vaste naderingsroutes naar luchthavens vormen een belangrijke bouwsteen voor de roadmap op weg naar 2035. Vliegtuigen kunnen in het herziene luchtruim efficiënter vliegen. Door efficiëntere routes en door tijdens de start of landing uit te gaan van verbeterde daal- en klimprofielen, worden resultaten geboekt wat betreft brandstof en uitstoot van CO₂. Deze verbeteringen zijn onderdeel van de roadmap 2023-2035 die deel uitmaakt van genoemde voorkeursbeslissing in het najaar van 2020.
- De herziening van het luchtruim zorgt voor betrouwbare en langdurige uurcapaciteit van luchthavens. Ook leidt de nieuwe indeling tot beperking van de geluidshinder. Vliegtuigen kunnen sneller hoger vliegen en in glijvlucht stiller dalen. Kortere, efficiëntere routes zorgen voor beperking van de uitstoot van CO₂ en (ultra)fijnstof.

Regionale luchthavens

- De ontwikkeling van regionale luchthavens moet passen binnen de regio's waarin de luchthavens liggen. Voor die ontwikkeling moet draagvlak in de regio zijn.
- De nota neemt opening van Lelystad Airport als vaststaand gegeven
- Regionale luchthavens moeten zich ontwikkelen voor de regio's waarin ze liggen. Dit draagt bij aan de netwerkqualiteit van die luchthavens.
- Vanaf regionale luchthavens worden vooral Europese bestemmingen aangedaan. Regionale luchthavens zijn daarmee van belang voor de bereikbaarheid van regio's. Het kabinet vindt daarom dat regionale luchthavens zich moeten ontwikkelen voor de regio's waarin ze liggen.
- Betrokkenheid van regionale overheden en andere belanghebbenden bij de ontwikkeling van de luchthavens is onmisbaar.
- Het Rijk wil meer regie voeren op regionale luchthavens zodat ze meer aanvullend op elkaar benut worden. Maar wel op een manier die past bij de regio's waarin ze liggen.
- Volgens het kabinet zijn regionale luchthavens, met uitzondering van Lelystad Airport die als overloopluchthaven fungeert, belangrijk voor de bereikbaarheid van regio's. Regionale luchthavens moeten zich ontwikkelen in lijn met de regio's waarin ze liggen. De belangrijkste lusten en lasten van deze luchthavens zijn immers verbonden aan hun regio. De luchthaven moet regionaal verankerd zijn en passen binnen de regels voor ruimtelijke ordening en milieu. Betrokkenheid van regionale overheden en andere belanghebbenden bij de ontwikkeling van de luchthavens is onmisbaar.
- De luchthavens moeten hun bijdrage aan de regionale economie optimaliseren. Bijvoorbeeld door:
 - Verbeteren van de regionale landzijdige bereikbaarheid
 - Afstemmen verbindingennetwerk op de regionale behoefte
 - Verbeteren relatie tussen verschillende partijen in de regio: zoals bewoners, bedrijfsleven, regionale overheden, kennis- en onderwijsinstellingen
- Samenwerking tussen luchthavens voor de kleine luchtvaart (General Aviation, GA) is van groot belang in verband met eventuele verdringingseffecten. Zo zal bij het doorgroeien naar 45.000 bewegingen op Lelystad Airport voor het grote commerciële vliegverkeer mogelijk een deel van het kleine vliegverkeer naar andere regionale luchthavens uitwijken. Samen met de

Rijksoverheid ontwikkelen de regionale luchthavens en provincies (als regionaal bevoegd gezag) beleid dat zorgt voor voldoende ruimte.

Milieu / Leefbaarheid

- Het kabinet laat onderzoek doen naar aanvullende indicatoren die de hinder door geluid kunnen verklaren, omdat de beleving van geluid per persoon en situatie verschilt.
- Bij de herziening van het luchtruim heeft het beperken van geluidsoverlast prioriteit in het luchtruim tot een vlieghoogte van 6.000 voet (ongeveer 1.800 meter). Boven die hoogte gaat het vooral om de kortste routes en staat het beperken van de CO₂-uitstoot voorop.
- Het ministerie werkt aan nieuwe meetmethoden- en –systemen voor geluid. Het realiseren van deze meetsystemen bij de verschillende luchthavens zal de komende jaren kosten met zich meebrengen voor de luchtvaartsector.
- Voor de Luchtvaartnota is een Passende Beoordeling (PB) op basis van de Wet natuurbescherming gemaakt. De PB concludeert dat het beleids in de Luchtvaartnota geen negatief effect heeft op Natura 2000-gebieden. Voorwaarde is wel dat maatregelen voor het vermindere van geluid en stikstofneerslag aantoonbaar effectief zijn.

3. Participatie

- De rijksoverheid wil belanghebbenden in een zo vroeg mogelijk stadium betrekken bij besluiten. Nu al kunnen belanghebbende zienswijzen indienen bij luchtvaartbesluiten. Daarbij sluit men zoveel mogelijk aan bij de participatie uit de Omgevingswet
- De rijksoverheid onderzoekt de mogelijkheid van direct beroep bij de bestuursrechter tegen luchthavenbesluiten.
- De rijksoverheid en de provincies blijven samenwerken op het gebied van luchtvaart en aanverwante beleidsterreinen. Er komt een periodiek bestuurlijk overleg luchtvaart.
- Volgens de nota worden gemeentebesturen vaak als eerste benaderd door burgers met vragen rond luchtvaart. Het is daarom van groot belang dat gemeenten in samenspraak met de provincies tijdig en adequaat op de hoogte zijn van ontwikkelingen in de luchtvaart die hen kunnen raken. Het ministerie zet daarom in op een goede informatievoorziening en op toegankelijkheid om snel te kunnen acteren daar waar beleidsinzet wenselijk is.
- Volgens de nota doorliep de Rijksoverheid voor deze ontwerp Luchtvaartnota een zorgvuldig en transparant proces.